

στην ΔΕΘ που ήδη προβληματίζει το πρωθυπουργικό επιτελείο – να υποστηρίξει ότι αν οι πολίτες αναδεχθούν ένα στάδιο ακόμη περιοριστικής πολιτικής ο στόχος της συμμετοχής στην ΟΝΕ είναι εξασφαλισμένος. Μερικές πτυχές της πρωθυπουργικής τοποθέτησης κρίθηκε ότι λειτουργούν προς την εξάντληση της συναίνεσης και όχι στην αύξησή της.

Όταν για πολλά χρόνια ασκείται οικονομική πολιτική η οποία επισωρεύει βάρη στα ασθενέστερα – και συνεπώς διευρυνόμενα μέσα από τη διαδικασία σταθεροποίησης – κοινωνικά στρώματα, τότε τα πολιτικά όρια ανάμεσα στα κεντροδεξιά και σοσιαλδημοκρατικά κόμματα είναι ασαφή. Αν οι τοποθετήσεις του κ. Σημίτη σήμερα ως προς το μέλλον της ασφάλισης και του καθεστώτος αμοιβής της εργασίας είναι δεξιότερα από τις διαθέσιμες ως επίσημες και πλέον πρόσφατες τοποθετήσεις της Ν.Δ., τότε η ασάφεια επιτείνεται. Συμπερασματικά, αντί να δημιουργεί συναίνεση μπορεί να αφήνει περιθώριο για άλλες δυνάμεις. Υπάρχει εξάλλου αναγκαστικά στο

Αν έχεις
πολιτική συμμαχιών
υπάρχει δε
και εύφορο κλίμα,
πόσο διατηρείται
η ενότητα του σχηματισμού
που ασκεί εξουσία;

σημερινό πολιτικό σκηνικό ικανή ποικιλία αριστερών πολιτικών δυνάμεων για να επιλέξουν οι θιγόμενοι.

Το ότι επίλεκτες δυνάμεις της πλειοψηφίας του ΠΑΣΟΚ, οι οποίες βρίσκονται σε νευραλγικές θέσεις – υπουργεία, συνδικάτα, θέσεις στο κόμμα – βρέθηκαν να διαφωνούν με την

έστω άκαιρη ακραία πρωθυπουργική τοποθέτηση, είναι ένα επίσης νέο και σημαντικό στοιχείο. Διότι ποτέ δεν θα πρέπει να ξεχνάμε ότι η μειοψηφία ΠΑΣΟΚ, ακόμη και όταν εκούσα άκουσα «δεχόταν» το προσωνύμιο «προεδρική», στην πραγματικότητα όλοι γνωρίζαμε ότι τα πράγματα δεν είναι καθόλου έτσι. Δημιουργείται δηλαδή τώρα πιθανόν και γι' αυτή την μειοψηφία ένα ευνοϊκό κλίμα ενεργοποίησης και πρώτα-πρώτα απόκτησης πολιτικών συμμαχιών εντός του ΠΑΣΟΚ.

Αν όμως έχεις πολιτική συμμαχιών υπάρχει δε και εύφορο κλίμα, πόσο διατηρείται η ενότητα του σχηματισμού που ασκεί εξουσία;

Α. Δ. Παπαγιαννίδης

Ισορροπιστική πολιτική με τα μάτια στραμμένα στο εξωτερικό

Λοιπόν, θα διαφωνήσουμε με ένα τμήμα της ανάλυσης του Παύλου Κλαυδιανού που προηγείται, σχετικά με τους πραγματικούς παραλήπτες του μηνύματος που επέλεξε να στείλει ο Κώστας Σημίτης, κάπως σαν κεραυνό εν αιθρία, καταθέτοντας την άποψη για «συρρίκνωση της εγγυημένης από τις μεγάλες επιχειρήσεις και το Κράτος απασχόλησης» και για «κλονισμό του παλιού σοσιαλιστικού μοντέλου από την ικανότητα του (διεθνοποιημένου) κεφαλαίου να αγνοεί και να ματαιώνει την πολιτική της πλήρους απασχόλησης» ενώ ταυτόχρονα «οι εργαζόμενοι δεν μπορούν να “αγοράζουν” απασχόληση με χαμηλότερους μισθούς». Με το τμήμα εκείνο που ουσιαστικά θεωρεί ότι η στόχευση Σημίτη ήταν να οριοθετήσει ουσιαστικά

την εσωτερική πολιτική συζήτηση να ανοίξει με δική του πρωτοβουλία ένα μέτωπο με τις συγγενείς προς τον ίδιο και την πλειοψηφία του δυνάμεις.

Τα όσα είπε ο Πρωθυπουργός (και αρχηγός του ΠΑΣΟΚ, μη λησμονούμε τη δεύτερη ιδιότητα που ακόμη αποτελεί προϋπόθεση της πρώτης) και για την Κοινωνική Ασφάλιση και για την ελαστικοποίηση της εργασίας ήταν τόσο σκληρά που δεν μπορούσε παρά να γνωρίζει ότι θα προξενούσε συστράτευση εναντίον των

ίδιων των ιδεών που υποστήριξε όλο – ουσιαστικά – του συνδικαλιστικού και κοινωνικού χώρου στήριξής του. Όταν ζητούσε «ανοιχτή συζήτηση» χωρίς προηγούμενες ενστάσεις και φοβίες «για προσέγγιση της πολλαπλής μερικής απασχόλησης, την τηλεργασία, τα συμβόλαια εργολαβι-

«Οι εργαζόμενοι
δεν μπορούν
να “αγοράζουν”
απασχόληση
με χαμηλότερους
μισθούς».

Κώστας Σημίτης

κού έργου και άλλες μορφές εργασίας που υποκαθιστούν την παραδοσιακή μισθωτή εργασία». όταν πρότεινε μείωση των δαπανών στήριξης σε περίπτωση δυσπραγίας και πολύ μεγαλύτερη σε δαπάνες εκπαίδευσης, προετοιμασίας και εξοπλισμού για ουσιαστική συμμετοχή στην οικονομική δραστηριότητα. ώστε «απασχολήσιμοι» νέοι εργαζόμενοι «να αναλαμβάνουν περισσότερο οι ίδιοι τις ευθύνες για ασφάλιση, στέγαση και οικονομική τους περίθαλψη, με αντίστοιχη μείωση (όχι κατάργηση) των ευθυνών του Κράτους». ο πολλά παθών και πολλά μαθών στο πλαίσιο του ΠΑΣΟΚ Κ. Σημίτης δεν ήταν δυνατόν να μην γνώριζε ότι η πρωτοβουλία που λάμβανε ήταν (για το εσωτερικό πάντα μέτωπο) άλμα σε αβέβαιο κενό. Και ο Κ. Σημίτης έχει δείξει να μισεί όσο λίγα πράγματα την αβεβαιότητα...

Προσθέστε σ' αυτό το ότι η γραφή του επίμαχου κειμένου Σημίτη δεν θυμίζει ούτε τους συνήθεις μακρο-

συνεισφέροντες (από ΥΠΕΘΟ ή

Γραφείο Πρωθυπουργού - Γ.

Στουρνάρας ή Τ. Γιαννίτσας, α-

ντίστοιχα) ούτε και την πλησιέ-

στερη προς τον Πρωθυπουργό

ομάδα συνδικαλιστών (Ρ.Σπυ-

ρόπουλος για παράδειγμα).

Ούτε τη γραφή του ίδιου του

Πρωθυπουργού, ακόμη, ο οποίος

έχει σταθεί στο παρελθόν σε

ανάλογες προβληματικές. Προ-

σθέστε ακόμη ότι, τακτικά, η

κίνηση Σημίτη να διατυπώσει αυτές τις ριζοσπαστικές

θέσεις που προσβάλλουν ευθέως την καθιερωμένη ά-

ποψη περί «Αριστεράς» γίνεται τη στιγμή ακριβώς

που ξυπνούσε η ούτως ή άλλως δύσκολη πορεία προς

την Κεντροαριστερά. (Βέβαια υπάρχει στην μέση και η

εκλογή Κ. Καραμανλή στην Ν.Δ., που δημιουργεί «πα-

ράθυρο ευκαιρίας» στην Κυβέρνηση για την υποστήρι-

ξη κατεξοχήν δύσκολων θέσεων). Προσθέστε κυρίως ό-

τι, ειδικά στην Κοινωνική Ασφάλιση όπου τα πράγμα-

τα γίνονται αμεσότερα αισθητά, η Κυβέρνηση γίνεται

φανερό ότι γνωρίζει μεν πως επείγει το λεγόμενο Με-

γάλο Πακέτο - δύσκολα μέτρα που θα ανατρέψουν

τον κατήφορο της Κοινωνικής Ασφάλισης - αλλά επι-

λέγει το Μικρό Πακέτο - ρυθμίσεις που συγκρατούν

απλώς την κατάσταση και παραπέμπουν στο μέλλον.

[Είναι εδώ χαρακτηριστικό για το πόσο γνωστή ήταν

η κατάσταση αδιεξόδου της Κοινωνικής Ασφάλισης, το

πακέτο μέτρων που πρόβλεπε η εισήγηση για το Ασφα-

λιστικό του Πλάτωνος Τήνιου στις πρώτες εργασίες του

ΟΠΕΚ - ήταν τέλη του 1991, πριν τα μέτρα Σιούφρα/Μά-

νου. Επισημαίνοντας ότι το πρόβλημα βαρβαίνει εκθετικά

λόγω δημογραφικού με την γήρανση που γίνεται κατα-

στροφική από το έτος 2000, με την μετακίνηση συνταξι-

ούχων από Ταμεία με χαμηλές συντάξεις, σε Ταμεία με

υψηλότερες, με την ανάδειξη του αρνητικού σκέλους της

συμμετοχής των γυναικών στην αγορά εργασίας (πρώ-

ρες, αυτοτελείς, σωρευόμενες συντάξεις) και με την ωρί-

μανση τέλος των Επικουρικών, η μελέτη Τήνιου κατάλη-

γε σε, ευγενικά διατυπωμένες, σύνληρες εισηγήσεις: (α)

Εξοικονόμηση πόρων από μείωση του προνοιακού σκέ-

λους της ασφάλισης στις στενά οριζόμενες ως αναγκαίες

περιπτώσεις. (β) Εξάλειψη αντικινήτρων που οδηγούν σε

πρόωρη συνταξιοδότηση (γ) Ριζική κατάργηση προνο-

μίων (δ) Εξάλειψη των ανισοτήτων υπό την έννοια αυ-

στηροτέρων συνθηκών για τους

πλέον ευνοημένους (ε) Αύξηση

των ορίων ηλικίας, επανεξέταση

της 25ετίας στο Δημόσιο και της

35ετίας στο ΙΚΑ και (στ) Ανα-

στολή, ακόμη και σταδιακή, συ-

ντάξεων που δίνονται σε 40ρη-

δες ή 45ρηδες. Μερικές από τις

εισηγήσεις Τήνιου μεταφράστη-

καν στον Νόμο Σιούφρα, ο οποίος

καθιέρωσε ένα λαμπρό, Παπαν-

δρειακότατο, σύστημα αναβολής

των επιπτώσεων των μέτρων στο μέλλον: από φέτος αρ-

χίζει να γίνεται αισθητό το μαχαίρι στα περισσότερα Τα-

μεία. Αλλού, π.χ. στις μαζικές εθελούσιες εξόδους, έγινε

το ακριβώς αντίθετο].

Τι, λοιπόν, μπορεί να επεδίωκε ο Κ. Σημίτης; Νομί-

ζουμε να δώσει ένα μήνυμα προς τα έξω, προς την Ευ-

ρώπη προπαντός, που θεωρεί πρωταρχικής σημασίας

την συνεχιζόμενη αποδοχή της για την πορεία της

Ελλάδας: το μήνυμα ότι, όσες αποκλίσεις κι αν υπάρ-

ξουν, η Ελλάδα προσπαθεί και πασχίζει να μείνει στο

Ευρωπαϊκό παιχνίδι. Όθεν και η Βρυξελλίτικη γεύση

αυτών των θέσεων (με την τηλεργασία, τις πολλαπλές

μερικές απασχολήσεις - που στην Ελλάδα είναι πρα-

κτική ευρύτητα διαδεδομένη, αλλά αναρχούμενη, ενώ

ex Βρυξελλών έχει ιδεολογικοποιηθεί και σχηματοποιη-

θεί με την γλώσσα ακριβώς που χρησιμοποίησε ο Κ.

Σημίτης). ▶

*Επεδίωκε ο Κ. Σημίτης
να δώσει ένα μήνυμα
προς τα έξω,
προς την Ευρώπη προπαντός
που θεωρεί
πρωταρχικής σημασίας
την συνεχιζόμενη αποδοχή της
για την πορεία της Ελλάδας;*